

Az, hogy felállok, felolvasom a textust, és elkezdem Isten igéjét magyarázni, a liturgia rendje. Senkit sem lep meg - akár vendég, akár gyülekezeti tag. Akár érdekel valakit, vár valaki valamit ettől, és az egész istentisztelettől, akár nem. Ez a dolgok menete.

De ha felállna most egy ismeretlen, kissé kétes/messziről jött ember, és azt kiáltaná, hogy mindaz, amiért itt vagytok, *bennem érhető el, én vagyok annak a valósága, tőlem, nálam kapjátok meg, bennem teljesedik be*, akkor csodálkoznánk, megbotránkoznánk. Megkérnénk, hogy üljön le, és maradjon inkább csendben. Vagy kivezetnénk. Nevetnénk, jól szórakoznánk (egy örült), vagy felháborodnánk: mit képzelsz ez, tönkreteszi az ünnepünk.

Jézus ez a - sokak szemében - bolond: *"Az ünnep utolsó nagy napján felállt Jézus, és így kiáltott..."* - olvastuk. Belekiált az ünnepükbe... belekiált az ünnepünkbe...?

A lombsátorok ünnepén Izrael arra emlékezett, hogyan gondoskodott Isten népéről a pusztai vándorlás során, hogyan adta a mannát, hogyan fakasztott vizet a kősziklából. Az ünnepnek volt egy olyan eleme, ami Jézus megbotránkoztató kiáltását értelmezi számunkra: ez a víz ünnepélyes kitöltésének a szertartása. Az ünnep minden napján a tömeg a papok és éneklő léviták vezetésével a Siloám tavához ment, ahol vizet merítettek egy arany edénybe. Innen a sófárkürtöket fújva, örvendezve mentek a templom területére, ahol zsoltárokat énekelve körbejárták az oltárt. Majd egy pap az oltárra öntötte a vizet, amely lefolyt onnan. Mindennek nagyon mély szimbolikus üzenete volt, amely a Szentírásban (az Ószövetségben) gyökerezett. Emlékeznek arra az Ezékieli próféciára, amely látomás szerint a templomból, az Úr dicsőségének, jelenlétének a helyéről egy folyó indul, amely egyre nagyobbá lesz, amely életet hoz, amely meggyógyítja a holt/sós vizeket... Istenre tekintenek, aki az élet forrása, aki a megváltás és szabadítás forrását ajándékozza. Az Úrra, aki újra és újra úgy jelent meg, mint aki életet ad, gyógyulást ad népének és a népeknek. A víz Isten Szentlelke, aki kiárad, elárasztja a földet, és mindeneket megújít. Ezen az ünnepen mindenki örvendezik, mindenki elégedett, mindenki hálás - mert Isten jövőbeli ígéretére tekintenek.

És Jézus belekiált az ünnepbe... *"Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék..."*

Jöjjetek, halljuk meg, mit mond, mit kiált Jézus a mi ünnepünkbe. Kövessük kiáltásának három mozzanatát a következőképpen:

1. Az emberi állapot (aki szomjazik)
2. A felszólítás (jöjjön... igyék)
3. Az ígéret (belsőjéből élő víz folyamai ömlenek)

Az emberi állapot ("aki szomjazik")

Mindenki örvendezik, mindenki hálás, mindenki elégedett - ünnep van, és éppen ez az ünnep, az öröm idejének a lényege. Vallásos ünnep, Istenre mutató hálaünnep, amely teljes szimbólumokkal, közös énekléssel, Isten nagy tetteire való emlékezéssel.

Miért mondja, hogyan mondhatja: *"Ha valaki szomjazik..."*? Ünneprontó? Nem tud a többiekkel örülni (mindig vannak ilyenek...)? Irigylis mások boldogságát? Neki mindig valami negatívra kell gondolni?

Vagy csak csapatot gyűjt? Tudja, hogy vannak elégedetlenek? Vannak, akik csak színből örülnek? Vannak, akik az ünnepeket bírják a legkevésbé? Rájátszik minderre? Tudja, hogy hiába a víz kiöntésének rítusa, vannak, akik mégis szomjasak - azaz üresek, kételyekkel telve? Akik többre vágnak...

Jézus nem ezért mondja, amit mond. Nem elsősorban azért kiált, mert tudja, hogy mindig fog találni olyanokat, akikben rezonál: ha valaki szomjazik... Jézus nem kijátssza az ember nagy hiányát. Valami más miatt szól így. Hiszen nem teheti, hogy ne szóljon: ha valaki szomjazik... Nem teheti, hogy csendben maradjon... nem bújhat el. Miért? Azért mert minden, amiről az ünnep szól, mindaz, amire a víz kiöntésének szertartása és a hozzá kapcsolódó ószövetségi ígérek mutatnak, minden, amire vágyakozva előretekint Izrael: ő maga. Ő a valóság. Belőle fakad az élet vize, ő az isteni szabadítás forrása.

És ezért mondja: ha valaki szomjazik... Egy teológus így fogalmazza ezt, így nevezi néven azt, amit Jézus szavával megpendít bennünk: életszomj (Bolyki). Az a szomjúság, amit néven nevez, amit ez a bátor és bolond kiáltás előhív, semmi más, mint életszomj, létszomj. A legmélyebb szomjúság. Igen, kissé absztrakt kifejezés, de nem találok jobbat. Életszomj.

Az életszomj nem intellektuális szomjúság, amit Jézus szava megérint. Mert vannak kérdéseink, vannak akár létkérdéseink, vannak nagy, életkérdéseink. Ha valaki megválaszolná ezeket, megváltoznánk-e? Más életet élnénk-e? Ha nem, akkor ez a szomjúság sokkal felületesebb, mint az életszomj. Az intellektuális kérdéseink, legyenek bár fontosak, nem feltétlen érintik az a mélységet, amit Jézus megszólít.

A létszomj nem kulturális-vallási szomjúság. Mert az emberek egy része vágyik tartozni valahova, bekapcsolódni valamibe, ami előtte is létezett, utána is fennáll, szomjazza a kulturális és/vagy vallásos önazonosságot. Van, hogy valaki csak azt éli meg, része szeretne lenni egy közösségnek, amelynek múltja, története, értékei vannak. De itt nem erről van szó.

Nem érzelmi, átélésbeli vagy tapasztalati szomjúságot hív elő Jézus. Ó, mennyire tudunk szomjazni szeretet, értékelést, megbecsülést, erőt... "*Aki szomjazik...*" - és azt mondd, hogyne szomjaznék, hogyne rezonálna bennem Jézus szava, mert magányos vagyok, mert csalódott vagyok, mert száraznak, üresnek érzek mindent, mert elegendem van magamból... Igen? Gondolj arra egy pillanatra, hogy most ebben a helyzetben beütne életed nagy, elsöprő szerelme. Szomjaznál-e még? Nem, Jézus nem az érzelmi, lélektani szomjról, hiányról beszél.

Még csak nem is lelki/spirituális szomjúság ez. Mert mit értenek sokan ez alatt? Valami áhítatos megatottság, spirituális megérintettség, titkos bölcsesség, mély vigasz, belső megvilágosodás... na, erre szomjazom. És, igen, gondold el, megnyerted, felfedezted, elérted. Kell-e még, aki kiált, aki belekiált mindezen vágyak, mindezen szomj mögé? Kell-e Jézus?

Ez is csak egy szó, egy kifejezés, de talán megragadja a lényegét: mély, egzisztenciális szomjúság, a létező, Isten, a teremtő és szabadító utáni szomjúság az, amit Jézus megcímez. Az összes előbbi kapcsolódhat ehhez a szomjúsághoz, de egyik sem meríti ki. Lényed legmélyéig, létezésed alapjaidig ható szomjúság.

Ritkán érkezünk el ide. Mert amikor Jézus felkiált, "*ha valaki szomjazik*", ott és akkor mindenki tudja, mi a szomjúság, ki az élő víz forrása. Az egész ünnep erről szól. Ott megbotránkozást okozhat, amit Jézus tesz... magára vonatkoztatja a ceremóniát, az egész ünnepet, Isten korábbi kijelentéseit, ígéit. De legalább értik. De vajon hogyan halljuk mi? Mesterségesen gerjesztett szomjúságok/kívánságok között? Olyan bőséges és

kiapadhatatlan, mindig újat ígérő lehetőségekkel magunk körül, amilyen bőségre korábban az emberiség történetében nem volt példa?

"Aki szomjazik..."

2. A felszólítás ("jőjjön... igyék")

"... jőjjön hozzám, és igyék!" - Mire hívja Jézus azokat, akik meghallják - nemcsak fizikai értelemben - kiáltását? Akik életszomja találkozik Jézus szavával. A hit eseményét (vö. v. 38) Jézus két kifejezéssel, két mozzanattal, két képszerű cselekménnyel írja körül: odamenni *hozzá*, és inni *belőle*. Nos, ez nem csak ma nehéz - mert odamenni hozzá akkor könnyebb volt talán - de inni...? Ugyanúgy kérdés volt, mint ma.

Ezt is elhatárolódások által ragadhatjuk meg. Lássunk fontos különbségeket!

Ha a képpel élünk: különbség van aközött, hogy tudom, szomjas vagyok és tudom, hol található víz, valamint hogy felkelek, odamegyek a víz forrásához és iszom belőle. A hit, amire Jézus hív, ennek alapján nem pusztán egy érzés (szomjas vagyok), nem pusztán sejtés, tudás, akár bizonyosság (Jézusnál van az élet forrása), hanem *egész lényünket igénybevevő tett*. Fel kell állni, el kell indulni, végig kell menni az úton, meg kell érkezni Jézushoz, és ott szánkhoz kell venni egy edényt, ki kell nyitni a szánkat, le kell nyelni a vizet. Minden mozzanat egész valónkat igénybe veszi - szemben egyfajta tudással, érzéssel, gondolkodással, amikor biztos távolságból, mindezen lépések nélkül úgy gondolkodunk, hogy annak nincs ára, nincs következménye.

Másodszor, ez egyértelműséget és a legjobb értelemben vett egy-ügyűséget jelent. Gondoljunk a Jézus által használt képre: jőjjön hozzám és igyék! Ennek a mozgásnak iránya van: Jézus. Egyszerre nem mehetek több helyre, és egyszerre nem ihatom több forrásból. Érdeemes megjegyezni, hogy János evangélista leírja, hogy Jézus kiáltása után milyen sokféle, egymásnak ellentétes nézet jelent meg az ünneplő sokaságban. (7.40kk: *"Valóban ez a próféta. A Krisztus ez. ... Csak nem Galileából jön el a Krisztus? ..."*) Ha valaki belép a sokaság olykor bennfentes, olykor hitetlenkedő, máskor okoskodó reakcióiba, biztosan nem fog elindulni, Jézushoz menni, és inni. Mert elvész az egyértelműség, egy-ügyűség, fókuszáltság, amire Jézus hív.

Mit jelent ez a gyakorlatban? Kedves konfirmandusok! Ti nagyon is jól tudjátok, hiszen éppen ezt az utat jártátok ebben az évben, és erről számoltatok be a presbitérium előtt pár napja. Nagyon valóságos út Jézushoz jönni, nagyon valóságos nála inni.

Jeremiás próféta így szól egy helyen: *"Mert kétszeres rosszat cselekedett népem: engem, a folyóvíz forrását, elhagytak, hogy víztartókat vájjanak, repedezett falú víztartókat, amelyek nem tartják a vizet."* (Jer. 2.13) Elhagyták Istent, az élő víz forrását, és helyette rozoga víztározókból akarják szomjukat oltani. Az élet forrása helyett bálványokhoz fordultak. Olyan bálványokhoz, amelyek azt súgják: megelégiteltek. Értelmet adok életednek. Betöltöm hiányaid. Megtartalak és boldoggá teszek. Mit jelent Krisztushoz jönni, mit jelent belőle inni?

Azt, hogy elfordulunk szomjúságunkkal együtt a repedt falú víztartótól és odafordulunk az élet Istenéhez. Igen, Jézushoz jönni a bűnbánat és megfordulás útján egész lényünket igénybe veszi. Nem vihetjük csak az érzelmit - úgy, hogy nem visszük az erkölcsit. Nem vihetjük a magatartásbelit, úgy, hogy ne vinnénk egész mélyen a lelki-érzelmit. Nem vihetjük hozzá az intellektuálist úgy, hogy ne vinnénk hozzá a kapcsolatainkat. És ez, ti már tudjátok, radikális. Mert elfordulni attól a bálványtól, ahol eddig időztem és ittam, aki megformálta az életem, akivel összekötődtem ezer szálon

(miközben persze mindig szomjas maradtam - létszomj!) - nekünk lehetetlen. De amikor meghallod Jézus szavát, lelked legmélyén, a létszomjban, akkor ez a jézusi szó, a kiáltás mögött lévő szeretet és féltés, felszabadít. Felszabadít, hogy felegyenesedj a repedt falú víztartótól, és oda fordulj a folyóvíz forrásához, Jézushoz. *"Jöjjön hozzám és igyék..."* És akkor isztok... Nem tudom én ezt szavakkal elmondani, de ti, kedves konfirmandusok, és a gyülekezet minden tagja tudja, miről van szó. Amikor ott vagy, és iszod Jézus jelenlétét, szeretetét, az élő vizet, és olyan gazdagság és bőség ömlik rád, amiről sohasem álmodtál.

A kérdés többeknek: nem hagytuk el mi is az Urat, az élő víz forrását, nem vájtunk-e magunknak repedt falú víztartókat, és sokan nem ezért gyötrődnek-e kínzó szomjúságban? Hiszen nemcsak egyszer, hanem újra és újra aktuális Jézus kiáltása: *"Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék..."*

A hit tehát olyan egzisztenciális merítés Jézusból e nagyon személyes közösségben, amelyben hozzá megyünk... Ő hív, mindannyiunkat, ma is, újra és újra hív: *"Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék..."*

3. Az ígéret ("belsőjéből élő víz folyamai ömlenek")

A víz, amely Jézusból fakad, túlcorduló folyammá lesz a benne hívő közösség életében. Az Ószövetségben így szól a próféta: *"Az ÚR vezet majd szüntelen, kopár földön is jól tart téged. Csontjaidat megerősíti, olyan leszel, mint a jól öntözött kert, mint a forrás, amelyből nem fogy ki a víz."* (Ézs. 58.11)

Amint a Jézushoz fordulás egész lényünket, egész valónkat igénybe veszi, úgy az ígéret is teljes életünkre vonatkozik. A Szentlélek, mint ki nem száradó forrás, felfakad életünk középpontjában, hogy bőséges folyamként elevenítsen meg mindent, ami vagyunk, és amihez kapcsolódunk. Láthatjuk úgy az életünket, mint egy kert, amelynek különböző részei vannak, amelyben különböző növények élnek, amely különböző évszakokat él meg. A kert közepén felfakadó forrás mindezeket táplálja, élteti. Nem pusztán a lelki-érzelmi életünkre, hanem életünk egészére kihat ez a forrás. A Szentlélek jelenléte, akit ajándékba kapunk, gazdag élet- és erőforrás annak a közösségnek, amely újra és újra Jézushoz jön. Erre emlékeztet és erre hív bennünket minden alkalommal az úrvacsora: elfordulunk a hiábavalótól, odajövünk Jézushoz, aki Szentlelkét bőségesen újítja meg rajtunk újra és újra, hogy életet adjon. Forrást, folyamatot, életet fakaszt, amely nem csupán bennünket éltet, hanem rajtunk keresztül kiárad a világra. A kertre, ahol élünk; a kertre, amelynek része a családjunk, a munkánk, a barátaink...

Ígéret, mert Jézus azt mondja, így lesz. Ha hozzá jövünk és iszunk, akkor bensőnkben élő víz folyamai fakadnak fel, akkor nemcsak bennünket elégít meg a Szentlélek, hanem jelenléte, áldásai, ajándéka túlárad rajtunk. Ígéret - de vajon így van-e, így lesz-e?

Egyrészt, hacsak rész szerint is, de látjuk, hogy így van. Miért és hogyan kerültek erre az útra, és jutottatok most eddig a pontig, kedves konfirmandusok? A válasz egyszerű: voltak olyan emberek, akik életében túlcordult ez a forrás, és titeket megragadott. Elkezdtetek vágyani a forrás eredőjét, és elindultatok mélyebben megismerni Jézust. Ez a gyülekezet életében a Szentlélek rajtunk túlcorduló munkája, áldása. Az ígéret, amelyet Jézus ad, történik közöttünk.

Másrészt azonban, nem mindig látjuk és tapasztaljuk ezt így. Ezért minden ígéretnek kell lennie egy garanciájának. János evangélista így kapcsolja ezt Jézus ígéretéhez: *"Ezt pedig a Lélekről mondta, akit a benne hívők fognak kapni, mert még nem adatott a Lélek,*

mivel Jézus még nem dicsőült meg." Mi a garanciája annak, hogy így lesz, hogy Isten Lelke valóban élő víz folyamainak forrása lesz az életünkben? Jézus megdicsőülése, ami nem más, mint Jézus halála és feltámadása.

János így adja elénk ennek a garanciának a történetét: *"Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: Szomjazom. Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához. Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: „Elvégeztetett!” És fejét lehajtva, kilehelte lelkét."* (Jn. 19.28-30) Jézus, az élő víz forrása szomjazott. Nem csak fizikailag. A halál kapujában, a megsemmisülés küszöbén, az Atyától elválasztva, bűneink büntetését hordozva, szólt: Szomjazom. Életszomj... Létszomj...

Ő szomjazott, hogy minket megelégtessen. Szomjazott, hogy szabadítás forrásává legyen. Szomjazott, hogy megváltást szerezzen. Majd feltámadt, és ezért ma, mint győztes Úr, szólít meg, hív, és teszi ígéretét: *"Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék! Aki hisz énbennem ... annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek."* ÁMEN!

Lovas András